

VZPOMÍNKY NA 30 LET V ČELE ELITNÍCH BOJOVNÍKŮ

URNA

S ROZUMEM A ODVAHOU

GENERÁL LIBOR LOCHMAN

S ROZUMEM A ODVAHOU

VZPOMÍNKY NA 30 LET V ČELE ELITNÍCH BOJOVNÍKŮ



URNA

S ROZUMEM A ODVAHOU

GENERÁL LIBOR LOCHMAN



NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

© Libor Lochman, Ondřej Šebesta, Pavel Kubiček, 2026

© Photos archiv autorů, Petr Lusk, Michal Matyáš

Czech edition © Nakladatelství Epoque, Praha 2026

ISBN: 978-80-278-0296-8 (print)

ISBN: 978-80-278-1719-1 (ePub)

ISBN: 978-80-278-1720-7 (mobi)

ISBN: 978-80-278-1721-4 (pdf)

Mé milované mamince
Libor

O B S A H

01	Jak to všechno začalo	13
02	Historie útvaru, společná cvičení, Atlas	27
03	Výběrové řízení	33
04	Základní výcvik, specializace a životnost příslušníka URNA	41
05	Borek, Jihlava a pan kaplan	75
06	Střelci a zranění	87
07	Policejní akce	93
	IPB	93
	Kajínek	95
	Všetaty	101
	Banka na Novodvorské	103
	UniCredit Bank v Příbrami	106
	Obchodní centrum Luxor	108
	Zadržení Radovana Krejčíře	111
	Povodně	113
	Trojský most	122
	Putativní obrana	126
08	Zahraniční mise	131
	Vídeň a Irák	133
	Irák	137
	Afghánistán	143
	Libanon	146
	Pákistán	150
	Nigérie	156
	Libye 2011	161
	Sýrie 2012	174
	Ukrajina 2022	180
	Sýrie 2024	187
09	Závěr k misím	199
10	Smutné příběhy	203
	Jirka a Vítek	203
	Miloš	205
	Víta	207
11	Jakým je Libor Lochman ředitelem?	213
	Doslov a poděkování	219

*„Život je jako jízda na kole. Aby sis udržel rovnováhu,
musíš se pohybovat.“*

Albert Einstein

Vážení čtenáři,

dříve než začnete číst tuto knihu, rád bych vám vysvětlil, proč a jak vznikl nápad ji napsat. Rozhodně to nebylo z mé hlavy a zpočátku jsem nic takového ani tvořit nechtěl. Nicméně jednoho dne začátkem roku 2025 za mnou přišel můj bývalý spolužák z právnické fakulty a především kamarád Pavel Kubíček, člověk, který miluje motorky (několikrát jel slavný Dakar), historii (zejména druhou světovou válku) a střelení (ze všeho možného) a který také tvrdí, že jsem „mu ukradl život“, protože jsem ředitelem Útvaru rychlého nasazení a žít takový život by bylo, vzhledem k jeho dobrodružné povaze, jeho snem. Jednou mi řekl, že by bylo dobré sepsat mých třicet let ve vedení URNA a že není sám, kdo to chce, ale že tuhle myšlenku podporuje i řada mých kolegů. V té době jsem vyjádřil své rozhodné ne. Jednak nemám rád, když se o mně píše, a navíc si myslím, že se toho mnoho napsat nedá. Odolával jsem až do června 2025, kdy jsme s Pavlem, Ondrou a Matym vyrazili na motorkách do Litvy a Lotyšska. Po cestě jsme se zastavili za naším panem velvyslancem ve Vilnius, bývalým NGŠ Alešem Opatou, úžasným a skromným člověkem, kterého jsem si po celou jeho vojenskou kariéru moc vážil. Strávili jsme zde nádherný večer u piva povídáním především o jeho vojenském životě. Četl jsem knížku, kterou o této části svého života Aleš napsal, a řekl jsem mu, že se mi moc líbila. To byla voda na Pavlův mlýn a opět mě začal přesvědčovat, že musím

taky něco podobného napsat. V této chvíli jsem stále ještě odolával, ale Pavel zřejmě vycítil, že už nejsem tak úplně odmítavý. Výlet trval sedm dní, z toho nám skoro tři a půl dne propršelo, my ujeli cca pět set kilometrů denně, takže jsme byli každý večer dost unavení. Čtvrtý den se objevilo slunce a my dorazili do přímořského městečka Palanga. Bylo tam moc hezky. Zašli jsme si na večeři, dali pár piv, a dokonce i nějaké panáky, a já jsem se cítil naprosto šťastný. Byli jsme jako nomádi, kteří putují světem nesvázaní žádnými povinnostmi, neomezení trasou ani tím, kde budeme spát, protože jsme kromě návštěvy Aleše nic předem neplánovali a přenechali osudu, kam dojedeme a co kde seženeme na spaní. Naprostá volnost a svoboda! Po večeři, pivech a panácích jsme si na místní atrakci vystříleli malé plyšáky, které jsme posléze připevnili k našim motocyklům pro štěstí. Byli jsme ve skvělé náladě. A byl to právě ten okamžik mého naprostého štěstí a radosti, který opět Pavel využil. Zase ta knížka... Oblouzněn krásou života jsem mu na ten nápad kývnul. Museli jsme si na to podat ruku a Maty, fotograf naší výpravy, to zaznamenal. Celý život jsem zvyklý na to, že když něco slíbím, tak se to snažím splnit. Hned druhý den jsem věděl, že už se z té knížky nevymluví, a tak to vše vlastně začalo. Měl jsem jednu podmínku. Kniha nebude o mně, o Lochmanovi, ale o třiceti letech Útvaru rychlého nasazení, po které jsem měl tu čest být jeho ředitelem. Tolik o tom, jak vznikl ten nápad. A teď proč jsem nakonec souhlasil.

Je to poděkování mým kolegům. Tato kniha je věnována všem příslušníkům Útvaru rychlého nasazení, kteří zasvětili svůj život boji proti nebezpečným pachatelům. Práci, která je mnohdy naplněna potem a někdy i krví, bolestí a odříkáním a často také psychickou monotónností. Tito lidé bez publikovatelných tváří dávají v sázku své životy a zdraví pro vítězství dobra nad zlem. Bojují s velkým srdcem a jejich místo nikdy nemůže být uprostřed odevzdaných a bojácných dušiček, které nikdy nepoznají vítězství ani prohry. Velice si vážím všech „urňáků“, kteří u této jednotky sloužili a slouží a svým vysokým stupněm morálky, skromnosti a pracovitosti naplnili a naplňují heslo našeho útvaru „S rozumem a odvahou“. Je také věnována všem rodinným příslušníkům za jejich trpělivost, pochopení a obavy o své blízké.

Zkrátka: tuhle knížku bych rád věnoval všem kolegům, kteří za těch třicet let prošli Útvarem rychlého nasazení.

Libor Lochman

PS: V této knize nenajdete všechno, co jsem za třicet let služby s těmi skvělými lidmi zažil. Jednak proto, že si vše už nepamatuji, a také proto, že ze zřejmých důvodů nemohu vyprávět o všem, co by čtenáře mohlo zajímat. A je to velká škoda...



Ruku na to, že tu knihu uděláme!

Jak to všechno začalo

Píšeme rok 1996. Česko je už čtvrtým rokem samostatnou republikou. Jsme uprostřed divokých devadesátých let, kdy pragmatici řádili jako na Klondiku a idealisti měli pocit, že jim někdo ukradl revoluci. Premiérem a reprezentantem těch prvních je Václav Klaus a těch druhých prezident Václav Havel. A do toho všeho zazvoní jednoho dne u Lochmanů doma bakelitový telefon značky Tesla Stropkov a policejní prezident ti nabídne stát se ředitelem těch nejostřejších hochů v republice?

To máš z nějakého špatného filmu?

Jak to tedy všechno začalo, jak se člověk stane ředitelem elitního útvaru v hodnosti generála Policie ČR?

Mám to vzít od místa narození?

Pokud víš, kde ses narodil, a nenašli tě před služebnou Veřejné bezpečnosti v lepenkové krabici, tak ano.

Přišel jsem na svět jako každé jiné normální a donošené dítě 14. prosince 1961 v Praze, i když naši tehdy bydleli v Ostravě. Nějaká teta mamince vysvětlila, že porodnice v Podolí je v republice nejlepší. Rodiče pocházeli původně z Plzně. Maminka byla projektantka a táta hutní inženýr.

Základní školu můžeš přeskočit, papír je drahý. Následovalo gymnázium?

Ano, jeden rok jsem strávil na gymnáziu v Ostravě a pak jsme se přestěhovali do Prahy, takže jsem maturoval na Gymnáziu Nad Štolou v Praze na Letné. Hned vedle Ministerstva vnitra.

Byl jsi spíš šprt, nebo lajdák?

Tak nějak uprostřed.

Grázl, nebo slušňák?

Ani mě sem tam nějaký průšvih neminul, ale nevykradl jsem trafikou a nestal se ze mě alkoholik.

Pivo, nebo víno?

V podstatě obojí. Na panáky moc nejsem.

Co následovalo potom? Vojna, nebo vysoká?

Šel jsem studovat práva na Univerzitu Karlovu.

Proč zrovna práva? Kvůli tomu, že tam nebyla matika?

Ne, fakt mě to zajímalo. Vliv špatné četby – hrozně jsem toužil být detektivem, chtěl jsem na vraždy. Jednou, když mi bylo asi devět, bydleli jsme ještě v Ostravě, a já jel tramvají, tak se ve Svinově na mostě rvali nějací dva chlapi na nože. Byla tam spousta krve a já jsem si říkal: „To je strašný!“ Ale zároveň: „Tohle bych chtěl řešit.“ Nevím proč. Dělal jsem si výstřižky o vraždách z různých časopisů, lepil jsem si je do sešitu a četl všechny detektivky, co jsem sehnal.

A proč do Prahy, a ne do Plzně, tam by to bylo rychlejší!

To jsi přeskočil dobu, do revoluce chybělo tehdy ještě devět let.

Fakultu jsi úspěšně dokončil a stal se z tebe JUDr.?

Nejdříve jsem byl „promovaný právník“. Pak jsem musel ještě obhájit doktorskou práci, ale ano, jsem doktor práv. I když původním povoláním jsem s nadsázkou dělník.

Jak to?

Nedostal jsem se na práva hned, tak jsem šel do nuláku*. Pracoval jsem na fakultě půl roku jako kotelník, což bylo zajímavé, docela mě to bavilo.

* „Nultý ročník“ bylo přípravné období před prvním ročníkem.

Můj šéfkotelník byl milý a inteligentní člověk, hrál na kytaru, ale byl to alkoholik. Kotelna byla stará, tam se ještě uhlí nakládalo a vozilo v japonkách*, zakládalo se slámou, dřevem a uhlím. Občas se to nepovedlo, takže pak to člověk musel všechno vytáhnout a začít znova. Byla to tvrdá práce. Vždycky ráno jsme šli koupit tři chalupářské slivovice (tehdy 36 Kčs za kus), dopoledne šli na svačinu a pivo s „nočními jezdci“, což byli popeláři, a pak zase přiložit, případně skládat uhlí, dřevo či slámu. Takhle to jelo celý den. Když skončila topná sezona, tak jsem se přidal k těm zbylým lidem z nuláku, kteří chodili uklízet. V rámci nultého ročníku jsme také navštěvovali přednášky ze dvou předmětů a z těch jsme pak dělali zkoušky. Další rok nás automaticky přijali ke studiu a ty dvě zkoušky nám uznali.

Jak vzpomínáš na studijní léta?

Prostě takový ten klasický vysokoškolský život. Přednášky, semináře, hospody a další radosti studentského života. Chodili jsme taky na brigády. Na jedné takové brigádě jsme vypili v hospodě ve vsi všchnu zelenou. Na silvestra jsme málem spadli s Pavlem Teličkou ze střechy dolů, protože jsme tam hráli hokej. Prostě jsme se snažili studovat a vedle toho dělali různé hovadiny.

Měl jsem skvělé spolužáky. Asi nejznámější z nich je Pavel Telička, který pomohl ČR při vstupu do Evropské unie. My byli, jak se říká u vína, „dobrý ročník“ – řada spolužáků po revoluci působila na dost vysokých postech.

Ještě jsme nemluvili o tom, jaký jsi sportovec.

Já jsem nejdřív závodně plaval – za Bohemku první ligu. Na plavání s námi chodil trénovat kluk z moderního pětiboje. Byl ve středisku vrcholového sportu. A ten mě jednou lákal: „Hele, jsou Běchovice, nechceš si to s námi zaběhnout? To je jen deset kilometrů.“ Já nevěděl, jestli těch deset kilometrů vůbec uběhnu. Tak jsem si to zkusil nahoře v Riegráku, tenkrát tam byla škvárová dráha. Deset kilometrů, to je pětadvacet koleček,

* „Japonka“ bylo lidové označení pro malý dvoukolový vozík na uhlí.

a ono to šlo. Tak jsem mu na to kývnul, že půjdu. Běchovice jsem uběhl tenkrát, myslím, za 36:30. Měl jsem obyčejné trenky, obyčejné tričko, obyčejné tenisky a porazil jsem všechny ty lidi ze střediska vrcholového sportu. Tenkrát je trénovala legenda moderního pětiboje Karel Bártů. Karel Bártů trénoval náš reprezentační tým, který získal na olympiádě v Montrealu v roce 1976 stříbrnou medaili a jeho syn Honza bronzovou medaili jako jednotlivec. No a pan Bártů chtěl, abych to zkusil. Tak jsem se dostal k modernímu pětiboji. Byl jsem také v ragbyovém klubu při právnické fakultě, takže jsem se dostal například i do Francie, což bylo v té době nevídané. Bohužel jsem díky sportu trochu zladáčil učení před státnicemi, a tak jsem udělal ze čtyř předmětů jen tři. Správní právo jsem nezvládl. Takže jsem dělal tři čtvrtě roku stavebního dělníka na Barrandovském mostě a poštovního doručovatele balíků na Praze 1 a pak jsem šel ke státnici znovu.



Moderní pětiboj

Jak to bylo s válkou?

Na vysoké škole jsme měli vojenskou katedru. Právníci patřili pod tankisty, cvičili jsme v Motole. Chodili jsme tam vždycky jednou za týden a cvičili v mundúrech, kterým jsme říkali „jehličky“. Když jsem vlezl poprvé do tanku, zaklapl se za mnou ten poklop a já měl pod sebou hlavu střelce, tak mi to nedělalo moc dobře. Říkal jsem si, že do téhle konzervy už nevlezu.

Jak ses dostal do Prostějova?

Vojenská katedra na vysoké škole vždy končila měsíčním soustředěním u nějakého vojenského útvaru. Naštěstí se nás na konci té vojenské katedry zeptali, jestli někdo chce na to měsíční soustředění k výsadkářům. Přihlásili jsme se tři. Všichni ostatní šli k tankistům, jen my tři jsme jeli do Prostějova, kde proběhl základní výcvik a pět seskoků. Tam jsem si poprvé skočil a bylo to hezké! Samozřejmě, že jsem měl strach, ale líbilo se mi to. Jeden z těch mých kolegů mi den před prvním seskokem dával dopis se slovy: „Kdyby se mi něco stalo, dej to mojí mámě.“ Odpověděl jsem: „Kámo, ty jsi ale vůl.“

A po skončení války?

Když jsem se vrátil, nastoupil jsem na státní zastupitelství, tehdy se to jmenovalo prokuratura.

Vojenská?

Ne, normální civilní.

Jak to tam bylo s politikou? Stále jsme před listopadem 1989.

U každého, kdo byl tehdy na prokuratuře, se automaticky předpokládalo, že půjde do KSČ. Já seděl v kanceláři s doktorem Topinkou. Oni měli rodinnou tradici, že byli u socialistů, u „Brkounů“*, jak se jim říkalo. A Topinka mi nabídl, jestli nechci jít k socialistům. Odpověděl jsem, že nechci do žádné politické strany. Ale měl pravdu, byla to dobrá možnost, jak se vyhnout

* Brkouni se národním socialistům říkalo již v období první republiky.

KSČ. Řekl jsem, že si to ještě rozmyslím a on mě pozval na schůzi. Šli jsme tam, oni zrovna něco probírali, já byl jediný nový. A jak přibývala piva, tak vedli čím dál víc protistátní řeči. Báł jsem se, že nás zavřou, ale byl to hrozně fajn večer. Já to nebral jako schůzi, ale jako takové večerní posezení s lidmi, kteří byli vesměs strašně zajímaví. Tak jsem tomu Topinkovi řekl, že jo, oni mi dali přihlášku a já se přihlásil. A asi za týden přišel okresní prokurátor Ivan Knotek, taky fajn chlap, a dal mi na stůl přihlášku do KSČ. Jako že bych byl kandidát. A já mu říkám: „Ale já už jsem u socialistů.“ On se chytil za hlavu a bědoval: „Další! Jak já to na kraji vysvětlím?“

To bylo velké štěstí!

Tahle epizoda mě dobře nasměrovala, protože v listopadu 1989 vypukla revoluce. Socialisté byli tehdy první politickou stranou Národní fronty, která se vymezila proti násilí na Národní třídě. To nebylo samo sebou, to se ještě nevědělo, jak to celé dopadne, a já se díky socialistům dostal až na balkon na Václaváku, stál jsem vedle Waltra Komárka. To člověk hned tak nezažije! To byla euforie! Po změně režimu přišla neobyčejná doba kvasu, přemluvili mě, abych šel do ústředí Československé strany socialistické a dělal tam tajemníka klubu poslanců.

Co to obnášelo?

To spočívalo především v tom, že jsme dostávali od lidí různé podněty. Například tam přišla babička, řekla mi: „Můj manžel dělal v uranovém dole a za to by měl být v lepší důchodové třídě, než do které ho přidělili.“ Tak jsem si ten předpis našel, napsal jsem návrh novelizace, že se to musí změnit, a naše poslankyně Vítězslava Klůzová (tenkrát nejaktivnější ze všech) to ve Federálním shromáždění přednesla a oni to fakt změnili! Sedím doma, koukám na televizi a vidím, že oni ten můj návrh odhlasovali, to byl hrozně fajn pocit. Ta práce měla smysl.

Proč jsi v politice nezůstal?

Tehdy se stal předsedou Jiří Vyvadil, což byl mladý, velice chytrý a velmi ambiciózní právník, a ten ze mě udělal šéfa svého sekretariátu. To už nebyla právníčina, ale začala to být politika, a to mě moc nebavilo. Jirka

Vyvadil byl příliš ambiciózní. Když prezident Havel řekl něco o Národní frontě a o socialistech, tak on na to hned musel reagovat, napsat článek proti. Já jsem mu říkal: „Nedělej to, Jiří, to je jako když šlápneš do hovna a ještě v něm tančíš!“ Nedal si říct, byl to furiant. Samozřejmě to dopadlo špatně. Hlavně to nebylo nic pro mě. Řekl jsem si, že tam nebudu, že už se ani nebudu vracet na prokuraturu, chtěl jsem k policii.

Na vraždy?

V té době se hodně rozjely drogy. Sehnal jsem kontakt na Jirku Vacka, který dělal poradce přes drogovou problematiku u tehdejšího náměstka federálního ministra vnitra Jana Rumla. To on zakládal Úřad pro narkotika. Tomu Vackovi jsem zavolał, jestli bychom se mohli setkat. On byl kdysi sám toxík a napsal o tom i knížku *Žít třeba i na kolenou*. Říkával, že neexistuje bývalý feťák, jen feťák, který abstínuje a do konce života se nesmí ničeho dotknout. Byl to člověk, který měl zvláštní auru, když jsi se s ním bavil, tak tě hned něčím zaujal. Přišel jsem za ním na vnitra a on mi dost komisi řekl: „Mám na vás maximálně deset minut.“ Ale skončilo to tak, že jsme si povídali hodinu a půl. Na závěr mě potěšil slovy: „Já vás tady chci.“ Tak jsem tam nastoupil a našim cílem bylo založit Úřad pro narkotika, což měla být částečně kopie toho, čemu v Británii říkali NCIS (*National Criminal Intelligence Service*). Ten úřad fungoval od roku 1992 do 2006 a byla to taková zpravodajsko-policejní organizace, zabývala se bojem proti závažné organizované trestné činnosti, tedy i obchodu s drogami. To nebyl výkonný útvar, měl dělat hlavně analýzy a monitorovat cesty, kterými se k nám drogy dováží. Vedle toho založil Jirka Vacek s Jirkou Komorousem protidrogovou brigádu a mě se tam hrozně líbilo.

Pamatuješ se na první setkání s Jiřím Komorousem?

Šel jsem na stáž do Českomalínské ulice. Oni nás už znali, protože jsme s nimi spolupracovali při zakládání Úřadu pro narkotika. Operační důstojník mi řekl, že Jirka Komorous je nahoře v posilovně. Tak jsem šel nahoru až někam na půdu a tam jsem uviděl toho obrovského chlapa, který má neuvěřitelné charisma. Já na něj vytřeštěně koukal, jak cvičil, a říkal jsem si, kurňa, tak tady chci být!

Co konkrétně jsi měl na starosti?

Začínal jsem na perníku, na toxikomanech, bylo to zajímavé. Náš hlavní „rajón“ s mými parťáky bylo Kladno. Oni už nás ti toxíci znali, když jsme tam s kolegy přijeli, tak nás pomalu zdravili na ulici. Postupně jsme všechny pozavírali. Ale měli jsme korektní vztahy. Já měl tenkrát dlouhé vlasy, nosil jsem šátek a některé toxikomanky mě milovaly. Jedna se pořád nabízela, že by mi dělala informátorku, jako co se děje v pražských klubech a tak. Bylo to hezké období, ale pak jsem přešel na heroin a na albánskou mafii, což už bylo o dost jiné, to už bylo o hodně tvrdší, ale taky moc zajímavá práce. Dělal jsem na protidrogovém asi čtyři roky.

Zakročit proti Albáncům, to chce koule, ne?

Měl jsem to štěstí, že jsem se dostal přes jednoho člověka, který dělal informátora dokonce i v Americe, na dost vysoké mafiany. Jednou jsme syna nějakého velkého mafiána zavřeli a pak na odposleších zjistili, že shánějí jméno toho, kdo ho zatýkal. Jeho táta byl někde v Maďarsku a že si to sem s námi přijede vyřídit. V té době jsem spal s pistolí pod polštářem. Ještě si pamatuju, že když jsem skončil na drogovce, tak jsem jednou seděl s kamarádem v jedné pražské hospodě. To už jsem byl snad dva měsíce na URNA. Seděli jsme tam a najednou přišel nějaký chlapík, hodil mi na stůl minci a povídá: „Pozdravuje tě Faton Gashi.“ To byl jeden z hlavních albánských bossů. Usmál jsem se a řekl mu, že už na drogovce nedělám. Drogovka byla pro mě jako rodina. Já jsem se totiž na drogovce policejně narodil. Jsem jí za to hodně vděčný, bylo to moc pěkné období. Dneska jsou chlapi úplně jinde, dělají spoustu jiných a mnohem komplikovanějších věcí. Jejich záběr je mnohem širší. My jsme byli ještě takoví ti klasičtí poldové, jako v *Malém pitavalu z velkého města*. Ti lidé tam jsou neuvěřitelní a dělají skvělou práci.

Stýskalo se ti později?

Když jsem odešel, tak mi to trvalo půl roku, stále se mi po té práci stýskalo. Najednou mi to chybělo, to chození po informátorech, být na ulici v přímém kontaktu s lidmi, to mělo v sobě takové určité napětí a kouzlo!